Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur

Rédacteur en chef : PHAM-HUU-LUC

Adresse télégraphique : TRUNGBAC-TANVAN HANOI

TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m

Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . 2 $ le ligne

Annonces judiciaires et légales 1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề giáo-dục con gái nước ta bây giờ nên thế nào

Bây giờ là buổi bốn bề giao thông, phàm những phong-tục mới, học-thuyết mới, cũng là những điều tân-văn tân-kiến ở bên Âu-Mỹ, đã truyền bá sang cõi Á-đông. Người ta sinh trưởng ở trong nước cũ mấy nghìn năm, bảng ngày được thấy những việc mới việc lạ, xưa kia ở xã-hội ta chưa từng có bao giờ, ai cũng một lòng nô-nức, mà cái phong-trào đổi cũ thay mới, đã hình như một dòng nước to lôi kéo rất mạnh, không có cái gì ngăn trở được, cái vấn-đề giáo-dục con gái, tức là một việc tự nhiên phải thay đổi ở trong xã-hội ta bây giờ.

Mà cái vấn-đề ấy là một cái vấn-đề rất hệ-trọng ở trong xã-hội ta, những người nghĩ đến thế đạo nhân-tâm, ai cũng hết lòng nghiên-cứu, người thì muốn bỏ cả nền-nếp cũ để theo đường tiến-bộ, người thì muốn theo lẽ-lối xưa để giữ nền phong-hóa, ý kiến ngôn luận mỗi người mỗi khác, cần cho hợp thời-thế thuận nhân tình, không trái với sự tiến hóa trong thế-giới mà cũng khỏi hại đến mối phong-hóa trong xã-hội mình thì thật là một việc rất khó-khăn ở cái buổi tân cựu giáp giới này.

Việc đời không có việc gì lợi cả, mà cũng không có việc gì hại cả, có phần lợi thì lại có phần hại ở trong, phải cân nhắc số lợi hại hơn kém mà khéo trù liệu xếp đặt cho phần hại bớt đi mà phần lợi thêm lên, mới mong có hiệu-nghiệm được mà không có tệ-đoan khác được.

Ở nước ta xưa kia về việc giáo-dục con gái rất là hững-hờ, chỉ những nhà đại-gia thì mới được học trong giảm ba năm, đọc hết vài ba quyển sách, đủ biết nghĩa lý về đường ăn nết ở, và đủ biết đọc biết viết, để biên chép sổ sách lặng xăng. Công việc dàn bà chỉ loanh quanh ở trong nhà, cho nên không cần phải thông-thái. Dàn bà ta xưa kia hiếm gì người có tính thông-minh, có tài linh hoạt, mà bị cái tư-tưởng bẹp-hèn, cái khuôn phép nghiêm nhặt ấy, đến nỗi thông-minh lắp lại, tài cán còn đi, dành chịu dốt nát cả đời, mà không mấy người làm được công việc xuất sắc ở trong xã-hội. Cách đối đãi dàn bà như thế, cũng đáng gọi là áp chế mà không được công-bằng.

Đến bây giờ phong-tục đã biến đổi, kiến-văn đã rộng-rãi, câu « nam nữ bình quyền », đã gần thành ra câu cửa miệng, và lại chánh-phủ cũng săn-sóc về việc giáo-dục con gái, trường nữ-học mở ra cũng đã nhiều, con gái cũng được học, cũng được thi, cũng được bổ dụng, quyền-lợi cũng chẳng kém gì con trai. Dàn bà ức uất đã mấy nghìn năm, bây giờ được gặp lúc vận hội mở-mang, lẽ nào còn cam phận kém sổ hèn mà bỏ tay ngồi chịu.

Nước ta xưa kia đối với nữ-giới, phòng-nhàn rất là chặt-chịa, lễ pháp rất là cần-nghiêm, bây giờ bỗt nhiên được thảo khoán sổ lồng, có trường học, có thầy dạy, cách giáo-dục chẳng kém gì con trai, lại được đọc báo, được xem sách, những việc tân kỳ hàng ngày ở trong thế-giới, cũng được mắt thấy tai nghe, những người có học, tài gì khỏi lắm người mừng thầm được thoát khỏi sự bó-buộc cũ, tự đắc mình có học-thức mới, mà cách cư xử ở trong nhà, lối giao-thiệp với người ngoài, hành động ngôn ngữ, đều hiểu lầm chữ tự-do chữ bình-quyền mà thành ra lạm dụng. Những người ấy ở trong xã-hội ta bây giờ, thật có nhiều điều chướng mắt ngang tai, lập riêng hẳn ra một hạng người.

Những người ưu thời mẫn thế, thấy những điều ngang chướng kho coi, sợ học-thức mới chưa để luyện được mà nền nếp cũ đã phá tan đi, mới có người tỏ bày ý-kiến, muốn hạn chế đường học-vấn của bọn nữ lưu, lại hình như thấy nghẹn mà bỏ ăn, thấy vấp mà lùi bước, chiếu theo thời thế nhân-tình thì đều không hợp, chắc không có thể cho là lời bàn thiết thời.

Vậy thì muốn cho việc giáo-dục con gái bây giờ tạm được hoàn thiện, không trái với cái tư-tưởng mới, mà cũng không hại đến nền nếp cũ, tưởng nên thừ thời châm-chước như sau này : Con gái khi còn nhỏ từ 6, 7 cho đến 11, 12 tuổi, nên đạy quốc-văn và bắt học những sách luân-lý dạy con gái của ta để rèn lấy tính nết, bắt vào khuôn phép, dựng lấy nền đức-dục cho vững-vàng, lại dạy dần những việc vặt trong gia đình, cho đến cách thu vén, lối xếp đặt, đều phải luyện-tập từ bấy giờ, việc trí-dục của con gái nước ta, tưởng không gì quan-thiết bằng những điều ấy. Đến năm 13 tuổi trở đi mà người nào tư chất thông-minh, lại được gia-tư sung dụ, thì sẽ nên cho theo học Pháp-văn cho đến lĩnh được bằng Thành-chung là đủ. Nước ta bây giờ đương buổi bán khai, bên nữ-giới học thức được đến thế, tưởng cũng đã là mở mang hơn trước, so với trình-độ và thời thế, cũng đã thích hợp lắm rồi, vì công việc đàn bà nước ta, cốt ở tề gia nội trợ, biết đường thờ cha kính mẹ, biết đường giáp cơ ông dạy con, thành ra bực dâu hiền, vợ hiền, mẹ hiền, để gây mối hạnh-phúc cho gia-đình, dựng nền phong-hóa cho xã-hội, ấy cái trách-nhiệm dàn bà ta đối với nước với nhà là như thế, nào đã đến lúc bàu nghị-viên, dự quốc-chánh như dàn bà các nước, mà đã cầu có những tay đại chánh-trị, đại tư-tưởng như dàn bà các nước đâu. Việc giáo-dục con gái, thật là một cái vấn-đề chưa giải quyết của những người có trách-nhiệm làm cha mẹ bây giờ, ta tưởng nên lấy mắt tinh mà xét, dùng lòng tinh mà suy, đừng quá duy tân mà cũng đừng chuyên thủ cựu.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 26 và 27 Juillet 1924

Tại cuộc hội-nghị Londres

Tin Londres. — Liệt quốc ưng cho triệu phái-bộ nước Đức đến dự cuộc hội nghị.

Tại nghị-viện nước Đức

Nghị-viện nước Đức ưng chuẩn số chi thu tạm-thời về năm 1924. Nghị-viện bỏ 172 phiếu phản đối khoản của đảng cấp tiến quốc-dân xin nghị-viện tỏ ý không tín-dụng tòa nội-các. Số phiếu ưng thuận là 62. Số phiếu trắng là 79.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 28 Juillet 1924

Cuộc hội-nghị Londres

Ngày hôm thứ bảy, vì điềm chiến-thuyền, nên các phái-bộ nghỉ không làm việc, e hiềm ban thứ ba coi về việc nộp sản vật là làm việc mà thôi.

Mấy nhà tư bản Pháp tới Londres ngày hôm chủ-nhật. Trong số ấy có MM Finaly, Lesard-wski, Sergent.

Ngày hôm nay đại hội-đồng xét mọi khoản của các tiểu-ban khởi nghị. Chắc là đại hội-đồng ưng tờ trình của tiểu ban thứ hai, chỉ có việc người làm việc hỏa xa là để ra ngoài không ưng mà thôi.

Khi nào Đồng-minh hợp ý nhau về mọi việc mới sẽ mời nước Đức cử đại biểu đến.

Trong khi điềm chiến-thuyền, các quan thủ-tướng có nói chuyện về việc tù quân ở hạt trả binh về.

Nghị viện nước Pháp

Ngày mai thứ-dân nghị-viện và nguyên-lão nghị-viện sẽ hội-nghị. Chánh-phủ có lai-cảo cho các báo quán rằng vì quan thủ-tướng bận ở Londres không thể về được, thì hai nghị-viện chỉ bàn những việc cần kíp mà thôi, như các khoản chi tiêu phụ, việc trợ cấp cho các quận, việc gia hạn cái thẻ lệ rượu, luật tiền thuê nhà. Bản dự án về việc đại xá sẽ đệ trình nguyên-lão nghị-viện.

Đảng cộng-sản với ông Jaurès

Ngày hôm qua đảng cộng-sản biểu-tình yêu-cầu đặt ngày kỷ-niệm hàng năm ông Jaurès, mọi sự yên-ổn không có sự gì lạ cả. Ba nghìn người biểu-tình diễn 4 giờ trong các phố-sá.

Việc nước Hồ

Bộ nội-vụ nước Thổ định dùng 12 nhà chuyên môn ngoại-quốc và 10 vị giáo-sư.

Nước Pháp với bộ Vạn-quốc

Tiểu-ban của hội Vạn-quốc coi về việc đồng-lao cộng-lạc về đường trí-thức hoan-nghênh lời nước Pháp hứa giúp tiền để lập nhà hội-đồng ở Paris. Hội-đồng điện lời mừng và cảm ơn chánh-phủ Pháp. Hội đồng mong rằng các chánh phủ khác cũng theo cái gương tốt của chánh-phủ Pháp.

Cavite, ngày 27 Juillet 1924

Cuộc bay vòng thế-giới của nước Anh

Tin Tokio. — M. Mac Laren tới vũng Muroran, Paramashiro ngày hôm nay.

Một cuộc đấu võ

Tin New York. Gene Tunney đấu võ với Carpentier. Đến keo thứ 17 thì Carpentier bị thua.

NHỮNG VỊ LÀM THƯỢNG-THƯ NHIỀU LẦN NHẤT XƯA NAY

Quan Doumergue làm thượng-thư tám lần, ngài đã chủ trương bộ thuộc-địa, bộ thương-mại, bộ học-vụ, bộ ngoại-giao.

Quan Louis Barthou, làm thượng-thư mười lần, đổi các bộ năm lần. Ngài chủ-trương bộ công-tác, bộ công-vụ, bộ nội-vụ, bộ tư-pháp và bộ chiến-tranh.

Công-tước Decazes, MM. Rockroy, Vette, Viger, Clémentel, Malvy, Albert Sarraut làm thượng-thư sáu lần.

MM. Falières, Poincaré, Develle, Georges Leygues, Klotz, Fernand David làm thượng-thư bảy lần.

MM. Viviani, Steeg, Ad Cochery, Léon Say, Doumergue làm thượng thư tám lần.

M. Rouvier, làm thượng-thư chín lần.

MM. Briand, Ribot, Barthou, Delcassé làm thượng thư mười lần.

MM. Tirard, Léon Bourgeois làm thượng thư mười một lần.

M. De Freycinet làm thượng-thư mười hai lần.

Kể các quan chủ-trương một bộ luôn trong nhiều năm, thì có M de Freycinet chủ trương bộ chiến-tranh luôn trong năm năm, và M Delcassé chủ-thương bộ ngoại-giao luôn trong bảy năm, là hai quan thượng-thư chủ-trương luôn một bộ được lâu năm hơn cả.

VIỆC BUÔN LẬU SÚNG Ở NƯỚC TRUNG-HOA

Mới đây chánh-phủ được tin rằng một chiếc tàu Hoa-kỳ tên là Tolbata chở lậu nhiều đạn dược ở Hoa-kỳ đến Thượng-hải, sở thương chánh bèn cho người xuống khám dưới tàu, bắt được năm chục kiện trong có 3.000 khẩu súng lục, và 100.000 viên đạn. Súng đạn ấy hiện nay để ở kho sở thương-chính.

Luyện tập quốc-văn

Câu chuyện ngày còn bé

Đêm khuya lặng ngắt, một mình trong cõi thư phòng, vắt tay nằm nghĩ. Nghĩ xa nghĩ gần, nghĩ vơ nghĩ vẩn, càng nghĩ càng thấy trong lòng rối như tơ vò, liên-miên bất-tuyệt. Người nhà hàng xóm đều ngủ im cả, trong khoảng tịch-mịch lạnh lùng, chỉ còn nghe có tiếng hồ hấp của những người đương miệt mài trong cuộc mộng-du và những khúc âm-nhạc của mấy bác ễnh-ương, khi gắt khi êm, khi trầm khi bổng mà thôi !

Nghĩ mình mới ngày nào, quần còn hổng dây, đầu đinh cút trâu, ngoài cái ăn uống khóc cười ra còn thì chẳng biết chi cả, thế-sự thăng trầm, tang-thương hoan-cải đều hình như không biết đến. Suối ngày chỉ hết bốc đất bên vệ hè thì lại bắt sâu ngoài vườn cô. Được cái áo mới cái quần đỏ thì lấy làm mừng, thế mà xin một xu mua kẹo mẹ chưa kịp đưa thì đã khóc khóc mếu mếu, lăy lăn bức tức. . . . cả thế-giới vũ-trụ hình như chỉ trong khoảng bốn bức rào tre, mà người quen biết cũng không ngoài cha mẹ anh em vậy.

Kịp đến khi biết cắp sách đi học, đến trường thấy nào thầy nào bạn, lúc học lúc chơi, cái sở kiến sở-văn của mình cũng theo đó mà thêm thắt mãi ra. Một lần đọc sách thấy có câu : « học giả như hòa đạo, ngu-phu tự thảo lai » thầy giảng là người ta ở đời có học thì mới thành được người hữu dụng, cầu vi cũng như lúa hòa lúa đạo, chứ nếu mà ngu si dốt nát thì cũng chẳng khác chi loài cỏ lác, có cũng bằng thừa !

Nghe thấy giảng lấy làm ngượng : à thế ra là người đi học thì có giá-trị như thế đấy. . . Ừ mà ta cũng đi học đây !. . . Nhưng không biết về sau này cái học của ta có ích lợi cho đời hay không, cái thân ta có đến nỗi phải là thân sống thừa không ?! Nghĩ thế thì lấy làm lo, mà càng lo thì cái lòng hiếu học lại càng hăng hái lắm, cả ngày chỉ miệt mài vào cái bút, cái nghiên, anh em bạn đến rủ đi trẻ điều bắt gế là cái chơi mình thích nhất xưa nay mà cũng không buồn đi. Vì sao ? Vì ta không muốn cho cái tâm ta về sau này thành ra cái thân vô dụng, cái thân tầm-gửi ăn-nhờ, ta muốn học, muốn thành người có ích cho đời như lời thầy ta đã nói kia !...

Học được mấy năm nhà bắt xoay ra học chữ tây. Hôm mới ra trường, thấy nhà tây cửa kính có vẻ uy nghiêm, nhìn đến bọn thì đều là người lạ. Họ thấy mình ngỡ-ngàn bèn giở ngay cái ngôn « bất nạt », mấy anh trơn trừng trơn trac, ta toa mua mưa liến-láng, mình cũng chẳng hiểu họ nói những gì, rồi lấy thế làm khó chịu lắm. Đến khi vào học, cái ngòi bút lông mềm mại mình vẫn cầm lại đem đổ ra ngòi bút sắt cứng quèo, cái giấy trước mình viết là gì thấy bảo sao bây giờ lại vào mo rau !. . . Lúc học thì si sô si số, b b a a những là cái nhà cái cửa, chứ không có ngâm nga những Kiều-tử viết nước trước nữa ! Sự học đã khác, lại từ lúc mình và thầy trò học gặp lắm chuyện bực mình, than ra lại càng chán quá cơm nếp vậy . . .

Dần dần học mỗi ngày một tấn tới, xem sách thấy nào là địa-dư, cách-trí, điện-khí, hơi nước, tuổi nào là mưa gió, sấm chớp, càng học càng xa càng lấy làm lạ lùng, đem so cái mình lúc còn đi học chữ Hán với cái mình lúc ấy thực là hẳn xa, đã tưởng là giỏi là tài lắm rồi. Lại nhân thấy những câu tự-do bình-đẳng của bọn gà-mờ nó lọt vào tai, in vào óc thành ra mình cũng nhiễm phải cái lắm cái xấu vậy. . . .

Về nhà thì tự-đắc cho mình là giỏi, là văn-minh, giờ năm ba câu tiếng tây quèn, hễ động ai nói gì là gán cho cái lý sự ngay. . . . xấc xác láo láo, coi cái học cũ cho là hủ, mà nhìn lên cái bàn thờ cũng mất hết cái vẻ thâm nghiêm . . . . . Động một miệng là tự-do bình-đẳng, chẳng còn ra nền nếp gì nữa. Sau mỗi ngày một quá, chính mình cũng phải nhận mình là dở. Tự đấy hết sức tu tỉnh, đi đứng nói năng đều theo khuôn phép con nhà gia-giáo, chỉ trong vài tháng mà cái tiếng nết na đã lừng trong xóm vậy.

Than ôi ! cái học mới là cái học ồn ào rung động, làn lộn cạnh-tranh, còn cái học cũ, nền nếp Khổng Mạnh là cái học êm đềm lặng lẽ, hai cái cũng đều có cái đặc sắc cả, nhưng chỉ tiếc cho thiếu-niên ta lắm, quá ham thiên về một bên mà sao lãng một bên, chứ nếu biết điều-hòa cả ân-cựu, đem cái về êm đềm lặng lẽ như điện phủ câu thơ mà hòa với cái về hùng-hồn kịch-liệt thì tốt đẹp là dường bao ? cách lợi là dường nào ! . . .

Ngày nay, thì giờ thấm thoắt vụt chốc mà đã gần hai chục tuổi đầu ; thế mà cái mộng-tưởng « học để ích cho đời » cũng vẫn chưa thấy kết-quả được phần nào mà cái đời ba vạn sáu ngàn ngày chia năm gần khuyết một !

Than ôi ! Sầm sơn Lô-thủy, phong-cảnh vẫn y nhiên, thế mà cái góc đời bé nhỏ của ta nay đã biết bao lần biến đổi ! Không biết còn tự nay về sau rồi đến thế nào ?! . . .

Tấm thân sau thước, một gánh giang-sơn, cái nghĩa-vụ làm giai, trả đền bao giờ cho xong được. Nghĩ mà lo thay ! . . .

Vắt tay nằm ngẫm sự đời,
Muốn kêu một tiếng cho đài kẻo cam
Gánh nghĩa-vụ một năm một nặng,
Nợ tang-bồng giả gặng cho xong.
Càng trông thấy cảnh núi sông,
Càng lo thân-thế mà lòng vẩn vơ !
Nghe tiếng gió bên tường thắc mắc,
Nhìn mây bay giọt ngọc tuôn rơi !
Đã sinh làm cái kiếp người.
Nghĩ sao khỏi trận gió với đời tu-mi.

Châu-Sơn, Tuyên-quang.

Tin Saigon

TÒA ĐẠI-HÌNH

Một đảng ăn cướp

Ngày 16 juillet, tòa án đại-hình đã xét việc sau này :

Ngày 13 avril 1924, tên Phan-văn-Vàng ở làng Bình-lương (Gò-công) lên Chợ-lớn bán lúa. Chiều lại đi coi hát. Vẫn hát ra vừa khỏi rạp thì gặp hai người là lại làm quen. Vàng tính thiệt bèn nói rõ rằng mình đem lúa đi bán lúa tại nhà máy Phước-nguyên-chánh ở Bình-tây, ngày mai thì đong lúa lấy tiền. Nghe vậy hay vậy, bọn kia ra đi.

Cách một hữa Vàng bán lúa xong thâu được 2 520 đồng. Ra khỏi cửa nhà máy thì lại gặp 2 tên hữa trước, hỏi thì anh ta nói sẵn tiền đi Saigon chơi. Hai tên kia đi theo. Ra đến Saigon lại rủ Vàng đánh bài cào với một người lái gỗ ở Tây-ninh mới xuống. Anh kia tin lời bèn chịu. Dắt nhau lại nhà ngủ Nam-Việt dưới mé sông gần sông. Chơi được vài phút Vàng thua hết 500 đồng, bèn kiếm ra đi. Bọn kia thấy mới nửa chừng mà Vàng ra đi như vậy, tiếc mới rủ đi lại nhà một người Tây lai là Mathurin chơi gái, Vàng ưng chịu. Anh lái gỗ giả lại kiếu đi. Đang này kéo nhau lên nhà Mathurin ở đường Champagne. Dọc đường lại gặp hai người nữa cũng vậy đoàn mà đi. Bốn tên kia đến nhà vào trước, Vàng ở ngoài đường đứng đợi. Mathurin ra rủ đi uống rượu lave chơi. Thì cả bọn bèn kéo lại tiệm Huân-lạc ở Chợ-mới Saigon mà uống rượu. Uống xong Mathurin mới kêu xe kéo đưa Vàng về nhà mình, vì mình mắc đi có việc, Vàng vừa về nhà Mathurin thì thấy ba tên này đã ở trong nhà rồi, lại có một cô đĩm lai là Thérèse Vidal, hai tên gặp ở Chợ-lớn và hai đứa gặp dọc đường. Thình-lình Vàng bị sô đẩy và đánh đập, coi lại thì 2.520 đồng bạc của mình đã bị đoạt rồi. Mấy tên kia thì chạy đi, còn Mathurin và Vidal cản Vàng lại, vu cho Vàng ăn cắp súng, lại dắt Vàng xuống bót quận thứ ba mà thưa tên Vàng xung bót vào nhà mình.

Tra ra thì mới hay tự sự như đã nói trên.

Tên Vàng bị đánh trong mình còn đau. Quan thương-y de Baudre khám nghiệm thấy có bị bầm bên con mắt tả, trầy da chỗ hàm dưới và trên chả vai. Bịnh phải nằm nhà thương 4 ngày.

Trong hai tên mà Vàng gặp ở Chợ lớn thì bắt được có một là Đoàn-văn-Quới kêu là Ng-văn-Cho danh Mười Cho. Khi Mười Cho bị bắt thì vợ nó là Phạm-thị-Tư và Hồ-v-Tài kéo là gạo đi tìm Phan-văn-Vang mà xin bãi nại và hứa gạo hươn 1.365 đồng. Vàng không thuận.

Về tội Mathurin Thérèse, Vidal và Đoàn-văn-Quới thì không còn nghi ngờ chi nữa được, nhứt là Quới thì Vang đã nhìn được mặt. Mà Mathurin, Quới biệt danh mười Cho và Hồ-v-Tài thì có nhiều tiền án.

Vả lại bọn này thường hay gạt người mà đoạt của. Sở tuần-cảnh biết chúng nó đã lâu, nhưng vì không bằng cớ nên không nã trốc được.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Khi tra hỏi thì phạm nhơn là Mathurin và Thérèse, Vidal đều chối quyết rằng không có đánh đập Vàng. Vì hắn vào nhà muốn ăn cắp sữa nên dắt hắn xuống bót.

Lời khai của các phạm nhơn khác và chúng thì không khác sự tích đã kể trên, nên không cần phải sao ra đây những lời tra-hạch của mỗi người.

Tòa làm án phạt :

1· Mathurin Lucien ba năm tù ;

2· Mười Cho ba năm tù ;

Còi bao nhiêu bị cáo đều được tha bổng.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 32 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ tư 30 Juillet 1924
S. Juliette

Âm-lịch

29 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Canh-tuất
Hạch Kim, Sao Sâm, Trực Bình.
Kỵ : Kinh lạc. Ngải-khuyển.
Cúng sao bất nghi

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		1 $ 27
— nhì	—	9 45
— ba.	—	9 40
Thóc.	—	6 00
Bắp ngô.	—	5 40

Giá bạc. — Kể từ ngày 29 Juillet 1924, *giá bạc ở kho Nhà-nước định là* **10 f 80**

Tin nước. — Tin riêng của bản-báo phóng-sự :

Hưng yên. — Ngày 27 juillet. — Buổi sáng nước sông 6m14, buổi chiều 6m16. Nước lụt chung quanh tỉnh-lị, buổi sáng 3m83, buổi chiều 3m88.

Mưa gió suốt ngày. — Đê bao tỉnh có một chỗ náng đã thẩm lận. Cứ được ngày. Hiện bây giờ không có điều gì quan ngại.

Ngày 28 juillet. — Nước sông buổi sáng 6m25. Nước lụt chung quanh tỉnh lị 3m88, đứng.

Nước lụt ở các phủ huyện vẫn lên mạnh lắm : mỗi ngày cứ lên từ 12 đến 20 phân tây.

Dân cư vẫn bình yên, nhưng tình-cảnh thê thảm lắm. Trâu bò lợn gà phải bán đi nhiều vì không có chỗ nuôi, mà cũng không lấy gì mà nuôi được. — Quan trên đã cho mang gạo muối phát chẩn cho dân nghèo khổ, nhưng cũng chỉ là mạt muối bỏ bể mà thôi.

Cứu dân bị lụt. — Chiều thứ bảy vừa rồi, phủ Thống-sứ đã cho một chiếc tàu của sở Mật-thám là tàu *Vidocq* tải gạo xuống Hưng-yên để phát cho những dân bị lụt và lại có các quan tỉnh mượn cả ếc tàu *Querné* để tải lương-thực cho dân Hưng-yên và Hải-dương.

Về việc thi-hành bộ luật đi đường. — Ai cũng biết rằng các điều theo luật đi đường mới là nghị-định quan thống-sứ đã ký ngày đầu năm nay, thì kể từ ngày 1er août này trở đi, các xe đạp không được dùng thứ gì khác cái chuông bay là cái nhạc để mà báo hiệu.

Các nhà bán xe-đạp và những đồ phụ thuộc xe-đạp có nhờ phòng Thương-mại kêu hộ về điều đó, xin gia hạn thêm cho ba năm nữa hầy thi-hành lệ ấy, kẻo những đồ đã buôn rồi mà nay có lệ cấm, không bán được thì thiệt-hại lắm.

Vừa đây quan Thống-sứ có trả lời cho phòng Thương-mại rằng ngài sẵn lòng bảo-hộ cho quyền-lợi các nhà buôn-bán, nhưng cái hạn ba năm xin ấy khi lâu quá, vậy ngài chỉ gia hạn cho một năm mà thôi, bết hạn đó nếu xét có nên gia thêm thì bấy giờ ngài lại cho hạn mới nữa.

Nếu vậy thì nay mai lại phải có một bản nghị-định nữa việc thi-hành cái lệ đã nói trên kia, mà đến ngày 1er août này những người đi xe đạp có bóp còi báo hiệu cũng chưa phải phạt.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate ammoniaque.
CÁC NHÀ THỢ MÁY, nên mua Chlorure de chaux.
HIỆU CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Bảo-chế MONTÉS)
HANOI

Tòa Thượng thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Thu lậu thuế chợ. Tên Ng-văn-Lâm thu thuế ở chợ Đồng-xuân đã bị bắt được lấy về đã đánh rồi đem đánh cho người khác lấy tiền tiêu. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt 2 năm tù, 16 quan và cấm không bao giờ được làm việc gì thuộc về Nhà-nước. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù-xuống 1 năm và y các khoản khác.

Mưu dầu ăn cắp. — Có một đứa ăn cắp 18 thùng dầu-hỏa của công-ty dầu ở Hải-phòng đem bán. Trần-thị-Tỷ buôn bán biết là của ăn cắp tham rẻ mua mỗi thùng là 2 đồng. Tòa án Trừng-trị Hải-phòng phạt 4 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho xuống 2 tháng tù.

Ăn cắp đồ đạc. — Tòa Thượng-thẩm y án tòa án Trừng-trị Haiphong phạt Ng-văn-Mô 6 tháng tù về tội ăn cắp.

Lừa đảo. — Phạm-ngọc-Ngoan và Phạm-đức-Cao là cai cu-ly nhân của công-ty Bạch-thái-Bưởi ở Nam-định lĩnh 100 đồng (Ngoan 100 đồng và Cao 60 đồng) để đi mộ cu-ly, rồi đem tiêu đi không mộ gì cả. Được ít lâu lại đến công-ty xin cấp tiền thêm thì mới có thể mộ được, bằng không thì xin lỗ trả lại, song cũng không trả gì cả. Tòa án Trừng-trị Nam-định phạt Phạm-ngọc-Ngoan 4 tháng tù và 100 đồng bồi-thường cho công-ty Bạch-Thái, Phạm-đức-Cao 4 tháng tù và 60 đồng bồi-thường cho công-ty. Tòa Thượng-thẩm y án tên Cao. Còn tên Ngoan chết rồi thì tuổi.

Tiêu tiền của chủ. Lưu văn-Vượng làm công đi thu tiền hàng các tỉnh cho hiệu *La Perle* ở phố Hàng-thi, lần trước vì có bạc đã tiêu mất 100 đồng, song chủ đã lấy lòng nhân-đức cho làm trừ dần tiền công. Song lần nào vẫn giữ tật ấy, lại đánh bạc tiêu mất 37 $ 78 nữa. Vì thế chủ phải đi kiện. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt 4 tháng tù và 50 quan. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tiền và tăng tội tù lên 8 tháng.

TRƯỜNG QUẢNG-VĂN

Trường Quảng-văn có lời báo-cáo cho các học sinh rằng trường đã chính-đốn lại, mỗi lớp học có ba ông giáo tuyệt đối tận tâm dạy. Bắt đầu từ 1er Août sẽ có những lớp nầy :

Cours de 1ère Année
Cours de préparation au certificat d'admission et cours Supérieur
Cours Moyen Cours Elémentaire
Cours Préparatoire Cours Enfantin
Cours de préparation au concours d'admission à l'Ecole Normale des jeunes filles

Hết hè từ 1er Septembre trường sẽ mở thêm những lớp nầy :

Cours de Préparation au Certificat d'études
Cours d'Anglais Cours de Latin
Cours de Solfège violon piano
Cours d'adultes Cours du soir
Cours de Caractères Chinois

Các học-sinh ai muốn xin vào học lớp nào thì đưa đơn lại phòng giấy ông đốc tại trường, số 17, phố Ngõ gạch

TRƯỜNG QUẢNG-VĂN
lai-cảo
3875

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) học văn hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20
3697

Lại có người trầm mình ở Hoàn-kiếm. — Sáng hôm nay, hồi giờ 7 giờ 5', có một người con gái ra bờ Hoàn-kiếm trầm mình. Lúc có mới nhảy xuống thì có M. Đỗ-đình-Lương là thư-ký sở Điện-báo vừa đi qua trông thấy, lên chạy ra cứu, khi mới ra đến bờ thì đã thấy một người đàn ông xem chừng là thợ, lội ngay xuống nước vớt được.

Cô này xem chừng ngoài 20 tuổi, mặc quần lĩnh áo the, đi giầy tử tế. M. Lương thấy vậy, liền cho xe cao-su của ông đưa về nhà ở đường Huế, số 113. Nghe đâu vì tức bực chuyện em chồng chị dâu mà đến nỗi trầm mình như vậy.

Hội Trí-tri. — Đến thứ năm 31 Juillet 1924 hồi 8 giờ tối M. Le Breton sẽ diễn-thuyết về tỉnh Thanh-hóa và có chiếu ảnh.

Cái nạn xe điện ở hàng Đào ngày hôm qua. — Người đàn bà bị hại về xe điện ở hàng Đào sáng hôm qua đã xét rõ căn-cước là Mme Trần-thị Sửu tức Paan 36 tuổi, làm nghề buôn gạo ở Nam-định.

Tưởng lục về việc đắp đê. — M. Bùi-bằng-Đoàn, tri-phủ Xuân-trường (Nam-định) được thưởng một đạo tưởng lục vì đã tỏ lòng mẫn cán trong khi coi việc đắp đê Bạch-long.

Danh dự bội-tinh. — Các viên chức có tên sau này được thưởng danh dự bội tinh :

Bội-tinh bạc hạng nhì

MM. Đinh-văn-Toi loong-toong Ninh-bình ; Lê-văn-Tuất, lính trạm Ninh-bình ; Phạm-văn-An, Ngô-v-Bi, đội khố xanh ; Lê-văn-Liên, đội cảnh sát ; Trần-ngọc-Mễ, bếp khố xanh ; Trần-v-Cấp, quản khố xanh ; Nông-văn-Quán, Đỗ-v-Liên, đội khố xanh ; Hoàng-v-Thu, loong-toong tòa sứ ; Diêu-v-Ban, tuần tổng Nghĩa-lộ ; Ng-đăng-Lâm, thừa-phái Kiến-an ; Ng-ngọc-Chất, loong-toong Thống-sứ ; Lê-v-Quang, bếp khố xanh ; Hoàng-v-Kính, quản-lộ châu Văn-đơn ; Ng-mỹ-Hùng, Lãnh-binh Thịnh, lính dõng Tỉnh-gia (Lạng-sơn) ; Nông-v-Giụ, lính dõng Đoài-côn (Cao-bằng) ; Lãnh-khải-Miện, lính dõng Tam long (Lạng-sơn) ; Hoàng-phúc-Minh, lính dõng Đồng-quan (Lạng-sơn) ; Thâm-v-Đình, lính dõng Kỳ chi (Cao-bằng) ; Lục-v-Chẩn lính dõng Phục-hòa (Cao-bằng) ; Hà-v-Nu phó tổng Đoàn Bắc-kạn ; Nông-v-Bân, lính dõng Ngọc-ô (Cao-bằng) ; Nông-v-Quyền, lính dõng Tụ-kỳ ; (Cao-bằng) ; Hoàng-v-Năng lính dõng Đôn-huệ (Cao-bằng) ; Hồ-kim-Vinh, xã-đoàn Da-tân (Cao-bằng) ; Hoàng-v-Kiểm, xã-đoàn Anmỹ (Cao-bằng) ; Triệu-v-Nật, lính dõng Trịnh-tang (Cao-bằng) ; Ngô-v-Đạo, lính dõng Lục-ca (Cao-bằng) ; Đàm-văn Vinh, lính dõng Trung-hà (Cao-bằng) ; Đặng-văn-Thu thừa Hai, làm ngôi ; Trần-chung-Phúc, nấu bếp cho M. Rivière ; Hoàng-văn-Đỉnh, ở nhà M. Valette là đội tuần cảnh ; Đặng-trinh-Thái, coi ở nhà tu kín ; Ng-v-Đậu, làm ở nhà xác Hưng-yên ; Dương-v-Giáo, kế-toán hiệu Quảng-hưng-long (Hanoi) ; Phạm-v-An, cai Sâu-kho Haiphong ; Ng-ngọc-Quang, thư ký nhà làm ngôi ; Trần-văn-Bội, làm công cho M. Gravereaud Hanoi ; Đàm-v-Chi, tài sẽ ; Phạm-sĩ-Nguyên, đi ở với M. Daniel, giáo-học Ninh-bình ; Ng-xuân-Ngọc, thông-ngôn nhà Pommeraye & Cie ; Phạm-văn-Da, Trần-tứ-Tùy, thông-ngôn của M. Baron Nam-định ; Ng-v-Bình, làm công nhà máy sợi Nam-định ; Ng-v-Can, loong-toong phòng Thương-mại Hanoi ; Phạm-trác-Nung, buôn bán ở Nam-định ; Lê-v-Huân, phán tổng Hà-đông ; Ng-đăng-Khanh, tài sẽ của M. Daurelle ; Hoi-Bình, chánh tổng Tra-nang (Trung-kỳ) ; Hồ-văn-Trác, chán tổng Phò-long (Trung-kỳ) ; Trần-v-Êm, phó đội vệ ; Trần-hữu-Lễ, bát-phẩm bộ Lại ; Phan duy-Trang, thông-phán hưu trí ; Ung-Diêu, cửu-phẩm (Thanh-hóa) ; Trịnh-v-Quán, chánh tổng Ba-lộc (Thanh-hóa) ; Phan hữu-Tín, coi kho của công-ty lâm-sản Bến-tuý ; Ng-duy-Viên, ký lục tòa sứ Hà-tĩnh ; Ng-Thuyên, chánh đội Hộ-thành (Huế) ; Trương-Xiên, thân-hào Canh-dương (Trung-kỳ) ; Võ-ninh-Khương, thư-ký tòa sứ ; Trương-v-Hy, thư-ký Kho bạc Trung-kỳ ; Ng-Bá, chánh tổng ; Phạm-phú Định, ký lục tòa sứ ; Đỗ-khắc-Tùng, đội cảnh sát Thanh-hóa ; Trịnh-văn-Nguyên, chánh tổng Dương Thanh-hóa ; Ngô-Thành, đội thợ lại ; Ng-ấn-Du, Kinh-lịch Bình-thuận ; Lê-mậu-Diên, ký ảo hội-viên phủ Quảng-bình ; Hồ-v-Tuyên, đội khố xanh ; Phan-v-Dung, cai khố xanh ; Châu-v-Thọ, lính khố xanh ; Ng-v-Kuả, mật-thám Trung-kỳ ; Ng-Nuiếp, ng-ị-viên tư-vấn ; Phạm-đình-Vy, thầy thuốc thú y ; Ng-hữu-Vị, nấu bếp tòa sứ Vinh ; Ngô-trọng-Minh, Trần-lạc-Nau, thư ký tòa sứ ; Trần-văn-Hộ, tạm-ký Kiểm lâm.

(Còn nữa)

Hội chợ Hanoi
Lần thứ sau

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — **Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết** vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE **đóng cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.**

TẠI RẠP PALACE
Mỗi năm lễ 2 buổi ban ngày
THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

Dịch trâu bò. — Tổng Đô-kỳ, phủ Tiên-hưng (Thái-bình), nay có dịch trâu bò.

Các làng Ngô-khê, Cát-lai, Tiên-đình tổng Vạn-mỹ huyện Bình-lục (Hà-nam) nay đang có bệnh dịch trâu bò.

Việc cháy ở hàng gà Cửa-đông. — Trong số báo hôm qua bản quán có đăng rằng nhà M. Gesbert ở phố hàng gà Cửa-đông phát hỏa, nay xét ra là tại cháy giây điện. Lửa mới bén vào đệm và giường thì chữa được ngay, nên thiệt hại cũng được non 150 đồng.

Lời cáo phó

Thưa các ngài,

Tôi có sự buồn-rầu xin phó-cáo để các ngài biết cho.

Năm nay mẹ tôi 86 tuổi, trước đã được sinh phong ngũ phẩm nghi-nhân và nhờ phúc giời đã được tứ-đại đồng-đường

Nay bất hạnh mệnh chung tại một giờ rưỡi sáng hôm 27 juillet tức là ngày 26 tháng sáu ta.

Định đến hai giờ chiều hôm 5 août tức là 5 tháng bảy ta sẽ làm lễ an táng tại bản xã là làng Nội-lực-đông, huyện Tiên-du, tỉnh Bắc-ninh.

Nguyễn tuấn phủ Phác-gián hưu trí
Nguyễn-Bốc
Kính cáo

Ô tô đụng xe tay. — Chiều hôm qua, hồi 3 giờ rưỡi có một cái xe-sắt hàng số P.P.K. 70 của M. Chế quang Ái ở hàng Bông với cái xe ô-tô số T. 1963 của M. Jean Haybrard làm sở Thương-chính Phù-lý, đi tới đường Carnot thì đụng phải nhau. May không việc gì đến người, chỉ hư hỏng xe mà thôi.

Các tin vặt. — Trần-xuân-Kiên 29 tuổi đi bồi cho M. Chapuis nhà ở Cầu gỗ số 11, ăn cắp của quả của chủ. Tạ-văn-Hiệp 32 tuổi và Ng-viết-Tiến 51 bồi cu-li xe hai đứa cùng ở đường Huế ăn-cắp gạo của nhà máy rượu, Ng-huy-Vũ 25 tuổi làm bồi cho M. Awat tiêu liều tiền của chủ thì nay đã phải bắt giam để xét hỏi.

SẮP CÓ
TRAI LÀNH GÁI TỐT
Tiểu-thuyết căn-kim
Theo thể truyện Kim-Vân-Kiều
CỦA
ông cử **DƯƠNG-BÁ-TRẠC** soạn
Giá 0 $ 25

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tin xe gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,
G. PELLETIER

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 . 12
Ai ở xứ xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THANH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	28 Juillet hồi 6 giờ	16 giờ	29 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	80.50	»	79 60
Yên-báy	31.62	»	31.02
Việt-trì.	15 52	»	15 23
Hanoi	10.93	»	10.81
Vạn-yên	10.80	»	9.90
Hòa-bình	7.70	»	7.44
Tuyên-quang.	9.65	»	8.40
Phủ-đoan.	24.51	»	23 83
Phủ Yên-bình	3.60	»	2.80

Trên sông Thái-bình

	28 Juillet hồi 6 giờ	29 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	22.10	21.78
Lâm	4.60	4 50
Phả lạng-thương	5.43	5.28
Đập-cầu	5,72	5.60
Phả lại	4.53	

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thi vào trường kỹ-nghệ thực-hành. — Đến sáng 15 septembre hồi 8 giờ sẽ thi tuyển học-trò vào trường kỹ nghệ thực-hành.

Học trò ít ra cũng phải đủ 15 tuổi và sau khi đỗ được vào học thì phải do một quan thầy thuốc của nhà trường xét xem có đủ sức lực theo học không.

Chương trình thi cũng như thi sơ-học Pháp-Việt. Những người có bằng Sơ-học sẽ được nhận vào học hơn là những người không có bằng.

Đơn xin ứng thí phải gửi đến quan đốc trường học (Directeur de l'Ecole pratique d'industrie d'Haiphong) trước ngày 10 septembre. Những người không làm đơn kịp thì hôm ấy chỉ việc mang giấy khai sinh hay là tuổi tùy thân của mình lại cũng được dự thi.

Số người lấy vào định là 40.

Ngày khai trường là 30 octobre

Thời hạn học là 3 năm.

Học-trò được ăn và ở tại trường, nhưng cũng có học-trò ở ngoài đến học và học-trò ăn một buổi tại trường.

Tiền mua sách vở giấy bút và các khi-cụ dùng trong khi học nghề thì nhà trường chịu cả. Các khoản tổn-phí về thí tính gồm vào tiền ăn cấp cho học-trò như sau này :

Năm thứ nhất 6 $ 00
Năm thứ nhì 7 00
Năm thứ ba 8 00

Học trò ăn một buổi 3 $ 50.

Chương-trình học có :

1· Thủ công : nghề rèn, nghề làm nồi, nghề đúc, nghề tiện, nghề làm đồ nguội, làm điện, máy ô-tô (5, 6 giờ một ngày).

2· Học vẽ, học phổ thông và học chuyên nghiệp, có tập lắp máy (mỗi ngày độ 2 giờ).

Lại dạy cả võ nữa.

Hết năm thứ ba thì thi tốt-nghiệp. Phàm học-trò nào điểm số trung bình được ngang với 12 nhưng điểm số ở công-xưởng không được kém 14 thì được một cái bằng tốt-nghiệp kỹ-nghệ thực-hành. Cái bằng ấy đến cuối năm thứ tư là năm tập sự ở trong các nhà công thương thì mới cấp cho.

Học xong ba năm thì phải tập sự một năm tại các nhà công-thương, học-trò nào tinh-hạnh tốt mà tiền công không đủ chi dụng thì mỗi tháng nhà trường có thể cấp cho một số tiền lương nữa.

Những người nào học tốt nghiệp rồi mà chưa có chỗ làm thì năm thứ tư có thể được tập sự ngay ở nhà trường.

Những công việc thuộc về kỹ-nghệ trong các công-xưởng nhà nước thì sẽ để dành cho học-trò có bằng tốt-nghiệp trường kỹ-nghệ.

Học-trò trường Kỹ-nghệ đi xem các xưởng. — Trường Kỹ-nghệ thực-hành từ tháng này trở đi cứ 15 ngày một lần ông giám-đốc sẽ dẫn học-trò đi xem các công-xưởng lớn trong thành-phố.

Ngày 23 Juillet, học-trò đã đi xem nhà máy xi-măng.

Chết một cách khả nghi. — Ngày 26 trước, vào hồi 6 giờ rưỡi chiều, người ta thấy cô Mimi, 23 tuổi, làm nghề khâu đầm, nhà ở phố Arsenal, nằm chết ở giường. Cô ta không bệnh tật gì mà chết thì quan tòa có nghi tình nên bắt đưa xác vào nhà thương để mổ khám.

Lắm ăn mày quá. — Dạo này ở thành-phố ta lắm ăn mày quá, ngày thứ bảy bắt được 29 người, ngày chủ-nhật bắt được 21 người đều đi lang-thang khắp phố để khất nại.

Bị mèo cắn. — Tên Đào-văn-Trang, 38 tuổi, làm nghề kéo xe, nhà ở đường Bonnal số 148, bị con mèo của nhà nào có bệnh dại cắn phải bàn tay, nên đã phải đi Hanoi chữa thuốc.

SƠN-LA

Phát phần thưởng. — Trường Yên-tĩnh châu Mai-sơn đã định đến ngày khai trường này thì làm lễ phát phần thưởng. Nhờ có quan chánh tri-châu ra làm đốc-đốc mà lễ phát phần-thưởng này được long trọng. Hiện các nhà hảo tâm đã gửi quyên cho được 23 $ 40 và 4 quyển sách.

Ng-hữu-Bảy lai cảo

YÊN-BÁY

Nước lụt. — Nước sông Nhị-hà từ chiều hôm thứ bảy lên mạnh, đã tràn vào các phố nhiều nơi bị ngập, nhất là dãy phố cao-su thấp hơn các phố khác, song từ trưa hôm kia là chủ nhật cũng đã xuống nhiều, giá thử không phải mấy trận mưa rào to thì nước cũng hết, nếu trời không mưa mà nước sông không lên nữa thì nội nay mai nước cũng thoát hết đi, lại không đến nỗi phải dùng thuyền bay mảng nữa.

Cái tình cảnh lụt trên mạn thượng du tuy không có những cái thảm-cảnh bi ai, trôi nhà trôi cửa, đồng lúa mông-mênh trắng xóa những nước, như là nơi vỡ đê bị lụt dưới trung-châu, song quan chánh công-sứ cũng ân cần với dân lắm, sáng hôm qua đã đội quan huyện và các thầy trường phố sở tại đến đê đi xem dân trong hàng phố thì hình ra làm sao, có ai khổ sở vì lụt mà thiếu ăn không, để tìm cách phòng bị sự tiêu gạo và tìm những nơi cao để phòng khi nước có lên to nữa chăng. Đề lấy chỗ trú cho dân hàng phố và bắt các trường phố phải lấy nhiều thuyền và cắt thêm phu canh đê đêm hôm đi tuần phòng có quân gian đỏ khỏi nạn ăn nước vào phố mà trộm cướp chăng. Không những thế, ngài lại còn bảo cho các trường-phố phải xem xét cấm không có các nhà buôn bán gạo được ăn lụt mà bán kèm hơn mọi ngày, bằng ai trái lệnh ấy thì sẽ phải bắt và phạt nặng. Còn ngài thì không quản khó nhọc từ lúc nước trên vào đến nay luôn luôn đi lại các nơi bị lụt để xem xét dân tình.

Hạnh-phúc thay cho tỉnh ta được một vị thủ-hiến có lòng ân cần đến dân sự như quan Chánh-sứ bây giờ.

Th. lai cảo

HƯNG-YÊN

Việc hợp long đê Phi-liệt. — Khúc đê Phi-liệt bị vỡ, tai hại cho mấy vạn lương-dân ta thế nào, trong tờ báo này đã từng thông-thiết nói đến, chắc đồng bào ta phàm ai ít có chút lương-tâm, còn chút bằng-lăm, cũng không thể mắm ngơ cho được, và chắc các nhà cầm quyền mục dân cũng đương ngày đêm lao tâm khổ tứ để kiếm cách cứu tai cấp nạn cho dân, chứ chẳng không.

Mới đây nhân được tin quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã ký nghị-định cấp 8 000 $ để cho dân-phu họp long lại quãng đê Phi-liệt, bản quán có tiếp được bức thư của M. Nguyễn-khánh-Giữ giải bày mấy cái tệ-đoan trong khi họp long khúc đê vỡ cũng về tỉnh Hưng-yên cũ năm ngoái, để mong rằng năm nay lương trên xoi-xét rõ, cố tránh cái tệ ấy cho dân nhờ.

Đại ý trong thư nói cũ năm ngoái, sau khi lụt rồi, các quan chữa tỉnh có đoái tình đối khổ của nạn-dân, đứng lên nhận một quãng đê cho dân làm, rồi phát lương ngay, cho dân lấy tiền công đó mà hồ khẩu. Cái mỹ-ý ấy thật là một cách cứu nạn rất diệu lắm thay. Thế mà không ngờ trong cũ đó, có những kẻ thừa hành chi hạ cứ nhè thế mà vẽ các làng bắt phu trăn đi, nếu ai không đi thì họ bắt nộp 0 $ 50, đóng ngay lập tức, để lấy tiền nuôi phu vào phần đê, để làm tiền vãng phần của tổng-lý, để chi tiền thầy cai, thầy đội, cậu lệ với vô số những món tiêu gì gì nữa lắm. Thành thử dân đã khổ về lụt lại khổ về bọn đó cứ nhè vào để kiếm ăn, mà cái sự cứu-cấp của các quan trên, cố ẳng những nạn-dân không được hưởng, lại chính là cái cớ cho những kẻ thừa hành vô liêm sỉ nhè vào mà làm khổ dân thêm...

Về việc này, xét ra ở các miền lụt, chẳng cứ đâu, thường cứ quen thói như thế. Ta hà chẳng thấy biết bao khi dân bị nạn, quan trên muốn dùng cách thương công cứu chẩn cho dân, thì những kẻ thừa hành lại làm trái hẳn lại, khiến cho lương dân cứ khổ càng thêm khổ, mà cái mỹ-ý của quan trên dân không được hưởng đến mấy khi ; mà thí dụ cái ân-huệ bố thí của người trên dân có được không chẳng nữa thì một giọt nước đã phải qua bể mấy từng khe, còn gì đến miệng kẻ dân đen cùng tột ! Cho nên ta ước-ao rằng trong lúc dân ta bị nạn như cái nạn về việc vỡ đê Phi-liệt này, thì cái sự cứu giúp đỡ-dần của chính-phủ, của đồng bào, vẫn quyết nhiên là phải có, phải khẩn-cấp lắm rồi, nhưng những cái tệ-đoan đáng ghét, đáng bỉ, đáng tợi như đã nói trên kia, tưởng ngọn đèn giời ở các nơi khổ hải cần phải lập tức soi-xét cho thấu-triệt mà đề phòng, mà trừng-trị cho rõi, thì nạn dân mới thật có phận nhờ. Mong lắm ! Mong lắm !

(Xem tiếp trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
"TONIQUE TONKINOIS"

Có tờ chứng-chỉ ban-khen của HOÀNG-THƯƠNG

Theo kinh tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình la, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kết quả và cách dùng thuốc ở kì kéo nhận to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng:

Chiếu nay đại thọ phàng cấu MONTÈS qui ông, có thể dâng một thứ rượu bổ để tặng ngự dùng qua rất hay, đáng nên ghi thưởng, trước lục phê (lại gửi cho giữ được phong chỉ-dụng để tỏ thánh-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiểu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
154, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

HỘI-ĐỒNG ÍCH
đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp
Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thợ sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông R. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền lợi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên
R. Fon & CHATAIGNEAU
Ký M. GRENIER

HIỆU
MINH ĐƯỜNG
TRỤ SỞ TỔNG CỤC
CHẾ BÁNG PHÁT TÂN-THỐC CÔNG-TY
HAM BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÀ VÀ THUỐC
Giấy phố hàng Gà số 83

Thưởng các thợm

Xin mời các khách chiếu cố sơn chè SINH-THÁI, trong những gói chè SINH-THÁI phần nhiều là có phiếu thưởng cho nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI
31 Giữa Phố hàng Ngang, 31
HANOI

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả báo-quán bằng con-niêm, sự đó thật cho báo-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi chỗ ở, xin thì báo-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Xuýt nữa lại xảy ra cái nạn to! — Ngày 24 tháng 6 ta này ở bến Vinh thuộc phủ Khoái-châu có chiếc đò đọc đi Hanoi. Khi đến Phi-liệt thuộc huyện Văn-giang bị cháy mất một con sào, hành-khách đều bảo tên lái đò để cho đò đi sang mạn để Thanh-trì cho khỏi sự nguy-hiểm, nhưng tên lái đò cậy tài không nghe, nhất định vượt qua chỗ vỡ. Ngờ đâu được một quãng lại cháy nốt hai con sào nữa thôi thế là nước hút thuyền vào chỗ vỡ trước còn chạy từ từ, sau từ lòng lên ở trên mặt nước, nhất là lúc thuyền lồng lên mất đè rồi lại giơ xuống dưới vực, trông thực ghê sợ. Ai nấy mặt như chàm đỗ, mình dường để ran, cùng chịu cầu trời khấn phật, song cũng chẳng thoát khỏi cái nạn đắm đò, thuyền chạy cách chỗ vỡ một quãng xa thì đắm mất. Thôi thế là chết chìm chứ sì còn chắc sống nữa. Nhưng may nhờ được bãi dâu ở gần đấy, nên nhiều người lên được. Tuy vậy mà cũng phải một phen thất đảm kinh hồn, thực là sống sót.

Hoàng-trọng-Lịch lại cảo

BẮC-GIANG

Đâm đò — Hồi 3 giờ chiều hôm 20 tây có một cái thuyền thúng chở 14 người từ ngoài Nghệ-tĩnh thuộc phủ Lạng-giang đến gần làng Thiết-thượng thuộc huyện Việt-yên thì bị đắm. Ngay lúc đó chỉ cứu được có 10 người, còn 4 chết mất 4 người, các lý-dịch làng Thiết-thượng đi trình. Quan huyện có đến tận nơi để khám xét và đốc sức cho dân phải hết sức tìm kiếm 4 cái tử-thi ấy và lại bảo lý-dịch mua quan quách để chôn cất cho những kẻ bất hạnh.

B. V. lại cảo

NINH GIANG

Khám thịt — Bùi đức-Long là lý thuốc thú-sai ngạch y-tế mấy kiêm việc khám các thứ thịt ăn ở hai Ninh-giang, thay M. Đặng-hanh-Kiên, phụ cấp mỗi năm được 144 đồng

TUYÊN-QUANG

Cái nạn nước lụt. — Ai đã là người trong hạt tỉnh Tuyên-quang mà chẳng ai oán về cái nạn nước lụt; trong vòng ngót một tháng giới mà bị lụt đến ba lần, chết người hại của.

— Đã cái nạn tàu đắm, làm cho cha mất con, gà mất vợ, gái mất chồng, có nhà cũng vì cái dòng nước ác nghiệt kia mà thiệt hại đến ba bốn mạng người. Trong hàng tỉnh mấy ngày hôm nay lúc nào là cũng ồn-ào về lũ năm lũ bảy, kẻ chạy người chạy xuôi chạy ngược người chạy xuôi thấy cái thuyền nào vớt được cái xác nào về, thì mếu mếu khóc lóc, nối hoảng chạy ra cho được để nhìn xem có phải người của mình không, người nào đã nhận được người rồi thì tuy cũng thương cũng xót, song cũng không đến nỗi như là những người chưa tìm thấy người nhà, khóc lóc kể lể. Những tiếng khóc bi ai, những nỗi thê-thảm ấy ai cũng phải động lòng.

Ấy là mới nói về việc đắm tàu, còn cái nạn nước hiện bây giờ hàng ngàn hàng vạn con người có đương chịu khổ là cái nạn lụt, năm sau ngày giới rồi mà nước cứ sừng sững lên một ngày một to.

Đường cái đi mọi ngày thành sông, vận tải hàng hóa cũng là khách bộ-hành, mọi khi đi lại bằng xe cộ thì nay tình bằng thuyền bè cả. Nhà nào nhà nấy nước ngập đầy nhà, làm ăn, buôn bán đành bỏ tay mà ngồi một xó, thứ ăn cái gì cũng đắt lên gấp mấy, còn gạo thì kẻ buôn lấy thể nước to, thu hồ mà tăng giá cao. Những người có thể kiếm được đã vậy, còn những người nghèo đói bữa nọ lần bữa kia mà lấy gì chịu ngồi bó tay thì không biết lấy gì mà ăn. Ôi! tình đâu thê-thảm lắm thay!

Một người dân lụt lại cảo

HÒA-BÌNH

Phát phần-thưởng tại trường Bách-nghệ. Ngày 13 Juillet mới rồi, quan Công-sứ có mở kỳ hội-đồng lần thứ hai, các hưu-quan và các quan lang đều lên tỉnh để dự hội-đồng. Khi hội-đồng xong, quan Công-sứ và các quan đều ra nhà trường Bách-nghệ để phát phần-thưởng cho học-trò. Trước sân nhà trường thì cờ ba sắc, trong nhà trường cũng đều treo cờ kín mít sắc sỡ, giữa trường đặt một cái bàn giải đệm kết hoa chung quanh, giữa đặt phong bì tam tại ngót 50 cái, trong phong-bì có để tiền, để phát phần thưởng cho học-trò. Học-trò đứng ra làm 3 hàng từng lớp một, cộng 83 người. Khi quan Công-sứ ra đến cửa trường thì hội kèn tây ở làng Kẻ-sơn thổi một bài chào. Quan công-sứ vào nhà trường thì ông Đinh-công-Nhiếp là phó trí-sự châu Lương-sơn đọc một bài diễn-thuyết. Đọc xong quan Công-sứ có lấp lại, rồi bắt đầu phát phần-thưởng cho học-trò ra là vui vẻ.

Thì hôm này thì xưa chỉ biết có nghề làm ruộng, về công-nghệ thì chưa có gì. Nay mới có trường kỹ-nghệ mà để làm được nhiều đồ khéo, thì công nghệ tinh ra sẽ có cơ phát đạt và

Đinh công-Lộc lại cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

BÌNH ĐỊNH

Việc mở nước đập đá. Trước đây đã có công bố về luật mở nước đập đá, nhưng mãi đến nay luật ấy mọi thì-hành quan truyền cho thương-dân phải tuân cứ như luật là mỗi năng đập đá phải thông lưu cho hạ-bạn là bốn kỳ, mỗi kỳ là ba ngày đêm, số nước thả thông lưu cứ chừng ba tấc tây vi hạn.

Phen này phe thượng-bạn không dám cưỡng nữa; nhưng cái lòng tinh kỷ nay nhân không sao lành dặng, họ đã dụng kế hễ mở đập thông lưu, thì họ mở cho đến giang tâm, để cho nước chảy hết về hạ-bạn, không cứ theo hạn ba tấc tây như quan đã định.

Đoạn tập lập nhau phát đơn lên quan mà kiện, vu rằng hạ-bạn đã thừa lệ ỷ quan mà hoành hành, không cứ theo lệ quan cho mở ba tấc nước, mà lại tự do mở cho đến tận tuyệt, làm cho ngã thượng-bạn lại phải cuốt khát.

Nhưng quan trên đã rõ được cái mưu gian của chúng, thì cứ lẽ công bằng mà phân xử, nên chúng phải thôi.

Trong khi đang đi, bỗng có một trận gió lốc, cuốn ở trước kiệu *Lâm-chương*. *Lâm-chương* nghĩ thầm: Trận gió này thì tất có duyên-cớ chi đây! mới truyền dừng kiệu lại, rồi khẩn rằng:

— Nếu có sự oan-uổng gì thì nên cuốn về bên tay tả 3 lần cho ta được biết!

Lâm chương khấn xong, quả-nhiên trận gió cuốn về bên tay tả 3 lần. *Lâm-chương* cầm cái bút son, vẽ mấy dòng chữ vào mảnh giấy, lại tức khắc truyền bảo mấy tên thừa-sai-nhân rằng

— Các ngươi mau mau đi theo ngọn gió mà bắt đứa gian phạm!

Khi *Lâm-chương* thả mảnh giấy có chữ son ấy lên thì gió cuốn tới lưng chừng trời, trông như một cái diều bay vậy. Mấy tên thừa-sai-nhân cứ theo cái diều ấy mà đi bắt người. *Lâm-chương* đi thẳng về nơi công-quán ngồi, các quan văn vũ làm lễ bái-yết.

Lâm chương định đến ngày hôm sau thì đi hành-hương ở thành-hoàng miếu. Lại phát một đạo công-văn về cho quan huyện *Sơn-dương* đem cái án *Lâm-hức* đến để xét hỏi, cả cái án *Hứa thành-long* nữa. *Lâm-chương* lại sai người cầm cờ lệnh-tiễn tới *Nam-kinh* đòi quan án-sát *Tống-hầm bạch-thanh* sụp lạy lui ra, tức-thì cỡi trói cho hai vợ chồng *Lâm-hức* đem về, cắt người coi giữ và dãi tử-tế. Lại giam cả thừa-sai-nhân của quan án-sát để đợi lệnh quan kinh lược hỏi tra. Chỉ đó một lúc thì các quan văn vũ trong thành *Hoài âm* đã kéo nhau đến lũ-tượt, ai nấy đều qui xuống đất, tay cầm thẻ-bài để dâng. *Lâm-chương* tiếp-kiến các quan văn vũ, rồi truyền cho đâu lại về đấy.

Lâm-chương truyền đòi chức du-kích đến hầu. Chức du-kích run-sợ, qui xuống mà bẩm rằng:

— Tôi là chức du-kích, tên gọi *Phi-toàn-trung* đã ra ứng-hậu!

Lâm-chương nói:

— Nhà-ngươi nên mau mau đem quân thẳng tới bến sông *Hoang-hà*, bắt tên lái tuyển *Tang-bác bi* về đây, chớ có tiết-lộ mà để cho nó lẩn thoát được!

Phi toàn-trung vâng mệnh đi ngay. Địa-phương quan đã sắp sẵn một chiếc đại kiệu, trống rong cờ mở, rước *Lâm-chương* về nơi công-quán. Bấy giờ *Lâm-chương* đổi mũ mặc áo ngồi trên đại-kiệu, *Thang-bưu* cưỡi ngựa theo sau, ba tiếng súng nổ, tiền hô hậu ủng, tiến vào trong thành, nhân-dân kéo nhau đi xem, đông như kiến cỏ.

Đến nơi, với-vàng đi phi báo cho các quan văn vũ trong thành được biết.

Lâm-chương bảo *Thẩm bạch-thanh* rằng:

Nhà-ngươi to gan thật! Hôm trước ta đã từ cho một đạo công-văn bảo hoãn cái án này để khi ta tới nơi, còn xét hỏi lại, chẳng lẽ nhà-ngươi chưa tiếp được hay sao, mà sao dám không tuân lệnh? Nếu ta đến chậm một chút thì thật đã giết oan mất hai mạng con người!

Thẩm-bạch-thanh lại cúi đầu sụp lạy mà bẩm rằng

— Trăm lạy đại-nhân! Xin đại-nhân hãy nguôi cơn giận cho tì-chức được giải bày! Đại nhân để truyền bảo, không khi nào tỳ-chức dám trái lệnh. Ngặt vì quan án có sai người cầm cờ lệnh-tiễn về giục phải hành-hình. Hiện thừa-sai-nhân và cờ lệnh-tiễn đều có ở đây, không phải là lỗi của tỳ-chức nay vậy.

Lâm-chương nói:

— Ban mau cỡi trói cho hai tên tội-phạm ấy đem về cất người coi giữ, nhưng phải đãi tử-tế. Nếu dám trái lệnh, ta sẽ chém đầu. Để khi ta tiến thành, sẽ xét hỏi lại. Nhà-ngươi lại phải giam cả thừa-sai-nhân của quan án-sát kia nữa, không được cho về!

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HÁT CHÈO CẢI LƯƠNG

Nói đến tích hát chèo cải-lương: « MỘT TRẬN CƯỜI » bản hội kỳ đông đảm tư khéo, nhưng chẳng riêng các quý khách đã xem qua 3 lần trước cũng xét cho rằng tích này mới thực là một tích hát cải-lương đích đáng của lối hát chèo.

Đến tối thứ năm 31 tháng bảy tây này bản-hội diễn lại lần thứ tư, mời các ngài lại xem. Lần nầy có thay đổi vai kép đông *thằng Biểu*, vai đào đông *con Minh*, vai kép đông *ông Lang* và vai đào đông *thị Uyển*.

Lần nào đến tích hát này cũng bán hết vé từ 8 giờ tối, vậy mời quý khách mua vé từ tối thứ tư.

Tối thứ ba 29 Juillet 1924
HỢP PHỐ HOÀN CHÂU
(Tương-Viên)
Nàng dâu nuôi mẹ tròn chồng.
Cảm thương dâu bạc mà hồng phôi pha.
Cho hay chân chậm mắt loà
Tấm lòng trinh liệt để hòa đời hai.

Tối thứ tư 30 Juillet 1924
TIỀN-VẠN-LỊCH
CHỨC CẬU TÀO
Cái than tủ lâu cơ bần,
Ngày đâu được hưởng cái phần vinh-hoa
Hữu tình ta lại gặp ta
Chàng có nhớ lời nàng ta không chăng

Tối thứ năm 31 Juillet 1924
Cải-lương bi kịch
(Diễn lối chèo)
MỘT TRẬN CƯỜI
(Diễn làn thứ tư)
Bi, ai hai sợ nên, một trận cười,
Ngụ trong tình thâm mật tại người.
Cung nam khúc bắc pha nhiều giọng
Nghe lọt vào tai ngậm tức cười.

Tối thứ sáu 1er Août 1924
Diễn hai tuồng
Tuồng thứ nhất:
TÌNH TRƯỚC NGHĨA SAU
(Hát chèo)
Tuồng thứ hai:
HỒN THỀ MA VƯƠNG
(Hát tuồng)

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhường hiện Báo-chế cho ông cho ông Demart, báo-chế sinh-viên hạng nhất rất cao-đẳng học đường Paris đã mới năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ vì thế mà hiệu báo-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gói đi xa cũng rất chắng, muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Ta nên chú ý!

Thuốc này đã thí nghiệm theo thuốc mày hiệu lắm, nhưng mà thật là hay thì đang có một cái thứ là những thứ thuốc mà nhất định ra để thí-nghiệm chứ nhiều người đem ra bán như vậy thì bệnh-tình

Đó rồi mọi thứ thuốc trong máy thứ rất hay ấy thật là rất tiếng trong ngoài, ai cũng phải công là rất hay.

Thế thuốc ấy là thuốc gì đó.

Dépuratif Sensal

Người-ta những chứng lở chốc, mụn nhọt, đinh, đanh, gai-ngứa, nhức là những chứng bệnh thuốc khác mà chưa khỏi, như là đau xương, phát độc, khí huyết không được thông, thành ra nhức đầu, đau tim, đau lưng, đường tiểu, giang-mai, cam tọi độc tiết ra, ai phải những chứng ấy phải mau mà mới được.

Trong mỗi thước là để nói về sự thí-nghiệm của thuốc DÉPURATIF SENSAL. Ta hãy đến mà sẽ nếm thử là không mà thôi ai nấy là đã có cho các giá chi-tiết đọc kỹ cái thì khỏi ngay.

Bữa nay xin nói về các bệnh người ta nhờ có thuốc DÉPURATIF SENSAL chữa rất đó.

Các bệnh ấy hay sinh ra người, nên thường đau đớn lắm. Các bệnh ấy, lại phải tiêu cho người người nào.

Ở nơi nay nhiều bệnh ấy là không biết vì sinh, nên có tệnh người đó hay sinh ra lắm, nếp ta phải kết tinh, mà trừ khử nó đi. Vì thế nên mới chế ra thuốc DÉPURATIF SENSAL nay.

Trong các bệnh là thường thấy luôn, ai bệnh ECZEMA nổi là để ăn, làm cho thân thể ra những nốt nhỏ, nốt ấy lúc khô lại chẳng nữa, làm cho thân thể rạng rỡ ghê.

Bệnh ERYTHEME INTERTRIGO làm cho chảy nước vàng ra, mùi rất ghê lắm. Người mắc bệnh đau đớn lắm.

Bệnh HERPÈS hay sinh ra ở những nơi quan sinh dục.

Bệnh HERPÈS CRONIQUE rồi là khó khăn, nhất là trong khi hay nóng.

Bệnh dinh, sâm sẩy, ghẻ lở, v. v.

Thế nên là bây nhiêu bệnh tàng đó, ai trong nên nghĩ đến, thì nên hỏi thuốc DÉPURATIF SENSAL mà chữa, thuốc ấy rất hay.

Hiệu Báo-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert
trước cửa hiệu Godard

Bán các thứ thuốc mà dùng về các bệnh nói trên này, cái có thứ thuốc gọi POMMADE SAINT ANDRÉ là thuốc chữa...

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
NAM-BẢO
16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, dồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng luỗi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NỔI số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có đàng, xin một chiếc cỏ.

196 SAI-THIEN tinh cẩn

số 97

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Thang-bưu nói:

— Mau-mau chạy lại nghênh-tiếp quan kinh-lược!

Thẩm-bạch-thanh vâng vâng dạ dạ, lật-đật chạy đến trước mặt *Lâm-chương*, cúi đầu sụp lạy mà bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Tôi tri-huyện *Sơn-dương* tên gọi *Thẩm-bạch-thanh*, đã ra nghênh-tiếp!

Lâm-chương chẳng nói chi cả, đi thẳng đến bên công án, rồi ngồi thẳng ghế. *Thẩm-bạch-thanh* thì qui ở trước án, cúi lạy dập đầu mà không dám ngẩng lên. *Diêu-ha-phong* trông thấy *Lâm-chương* và *Thang-bưu* đến, nín không khóc nữa, mừng-rỡ xiết bao, chạy đến bên cạnh con rể mà bảo rằng:

— May quá, Cứu-mệnh phúc-tinh đã đến kia rồi!

Các quân hộ-vệ pháp-trường ngồi trên mình ngựa, trông thấy quan huyện *Sơn dương* cởi đầu sụp lạy, mới cùng nhau xuống ngựa, dò hỏi sự tình, biết là quan kinh-lược tuyên-triệu-anh đến để trả về việc cớ sao dám giục chém hai vợ chồng *Lâm-hức*?

Khi phát lệnh xong, *Lâm-chương* trở vào nhà trong, cùng *Thang-bưu* thương-nghị về việc *Lâm-hức*. *Lâm-chương* nói:

— Không hiểu cớ sao bắn lại thành ra con rể *Diêu ha-phong*? Bấy giờ ta biết xử-đoán làm sao cho được? Âu là ngày mai đi hành-hương, ta phải ngủ ở trong miếu một đêm, để cầu xem có linh-ứng gì chăng.

Ngày hôm sau, *Lâm-chương* lên kiệu ra làm lễ thiên-hương ở thành-hoàng miếu, các quan văn-vũ trong thành lại đi tùy-tiện rất đông. Khi ra đến cửa miếu, viên thủ-miếu qui mà nghênh-tiếp. *Lâm-chương* vào nơi đại-đường, làm lễ thiêu hương, rồi vào nhà tinh-tiết ngồi.

Lâm-chương truyền lệnh cho các quan văn-vũ trong thành rằng:

— Hôm nay bản-chức ngủ tại miếu này, vậy các quan hãy lui về, rồi sáng mai sẽ đến.

Các quan văn-vũ nghe lệnh, đều lục-tục lui về. Đêm hôm ấy, bóng trăng vằng-vặc, sáng như ban ngày. *Lâm-chương* đang tựa ghế ngồi, mơ-mơ màng-màng bỗng trông thấy ở dưới thềm có một người mũ áo cân-đai, chạy đến vái chào *Lâm-chương* mà bảo rằng:

— Xin kính chào *Lâm* đại-nhân! Cái vì âm dương cách biệt, cho nên không dám tiết lộ thiên-cơ, nhưng trong thành *Hoài-âm* này có nhiều cái án, cần phải cầu đến đại-nhân xét đoán.

Nói xong, liền gọi một viên phán-quan đem cái văn-án đến cho *Lâm-chương* xem.

HỒI THỨ LXI

Vị thành-hoàng ấy gọi một viên phán-quan đem các văn-án đến cho *Lâm-chương* xem. Bỗng thấy có tên tiền-sai để trình một cành hoa mẫu-đơn to bằng cái bát lớn, bốn bên lại có đeo nhạc.

Vị thành-hoàng ấy nói:

— Dám xin *Lâm* đại-nhân coi đó thì biết!

Lâm-chương ngẩng nhìn thì cành hoa mẫu-đơn ấy quay đi ba vòng, quay lại ba vòng, các cái nhạc đeo xung quanh đều có tiếng vang, rồi bỗng biến mất. Lại thấy dất đến một con trâu hai đầu. Con trâu ấy đi vòng quanh ở trước mặt *Lâm-chương* ba vòng, rồi cũng lại biến mất. Lại thấy có một bóng lửa đạo sắc xanh, cũng quay mấy vòng ở trước mặt *Lâm-chương* rồi lại biến mất.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

2$60 một ống sáu cachets

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, thuốc này các vị thiên-niên đã nhiều. Ngài đặc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1p.00.

2) **Thuốc-ho** ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho năng đến đâu, nặng gió nữa chai nhẹ ngay lập tức, mỗi lọ 0p.30.

3) **Thuốc lị**, bệnh lị thì lâm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có hiện phát ý trị, thực dễ hai ngày vì, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0p.30.

4) **Bạch-trọc-linh-đan**, bản-hiệu có hai thứ thuốc lâu nhất thứ mới bị mà đau, một thứ bị đã lâu mà không đau, mỗi lọ 1p.00.

Trong hiện lúc nào cũng có thầy thuốc tiếp hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Quí khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, nhờ gửi cước mỗi đồng thêm 0p.20, từ 1p.00 trở lên mặc gửi bán.

SIOU-HANG-LAM
108, phố hàng Buồm, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp cần, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2682

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da ; nhọt đầu danh,
2. Đau xương.
3. Táo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÈS

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 2.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	10$00
Sáu tháng	5.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lợi-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhiệm Trung-Bắc Tân-Văn.

Hãy nhớ tuổi đôi mà đi

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÀ :

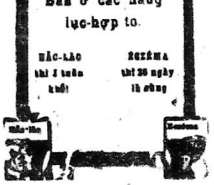
Mụn, mẫn đỏ, bác-lào, ngứa, sưng huyết-quản, lở và các nốt mẩn khác vì bệnh giang-mai mà phá ra điều bởi tại máu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc :

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vì máu sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng lục-hợp to.

BẮC-LÀO thì 3 tuần khỏi — ZOZÉMA thì 30 ngày là công

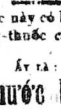

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho vật, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết MÁU BÒ

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu hết quí ông nào mua thì gởi tiền cho ; hễ không có tiền gởi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo, khi tính từ rằm hoặc mùng một, tháng tây trở đi nhé con.

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nên nên ông cũ công đã cho nước thuốc rất mà chưa khỏi tại nên nên tìm đến hỏi POMMADE MOYER, đông ngày lớp tiêu sưng chẳng khỏi liền.

Ở Paris bán tại hiệu bào chế **MOYER**, số 8, đường ...
Ở Hanoi bán tại hiệu **Bà. CHASSAGNE**

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo không có pha chế nhiều một hoàn 0,50 ct ; công từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ ;
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP
Trữ tại : 4, Rue de Pont-de-la-Mère, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẤM
Cũng có bán tại Hanoi tại hiệu BÀ CHASSAGNE Pharmacien, 59, Rue Paul-Bert, và các hiệu bào chế khác.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái pháp chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ cho thật mạnh, thì dùng thuốc này chắc ra nhãy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI CHỢ-RIÈU

Ở GA YÊN-LÝ chạy hồi 2 giờ rưỡi sáng xem chuyến xe lửa thứ nhất ở Hà-nội về Vinh.

Ở CHỢ RIÈU Phố-đi đi hồi 1 giờ chiều đến ga Yên-lý xem kịp chuyến xe lửa về Vinh và Hà-nội.

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ

Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đến Đồng-hà vừa kịp chuyến xe lửa về Huế.

Ở ĐỒNG-HÀ ra-hồi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa hồi phát ở Huế ra.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đông hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin biết quí khách đánh giây thép trước cho bản-ty. Ile khi bản-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón nay là cho người mua đi đón.

Đường Yên Lý đi chợ Hiếu tại đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-lý ga c., — đi đường Vinh-Đông hà tại đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này nên Lục mua hóa xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng hiện không chạy, cuối đầu từ tháng mười tây (November) trở đi thì mới lại chạy.

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử liên-huyền nước Pháp)

Soạn-giả : Alexandre DUMAS
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VINH

Mỗi tập (32 trang) 0$15 (tiền cước 0$05)
Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gởi thư và mandat cho :

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
SAIGON

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

S. BLANC (đệ nhất ngụ bào-chế)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
BANCI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
51, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Đem một đồng trái-phiếu của Công-ty Phạm-văn-Phi và Cie đã được lại (obligations) trong 4 (bốn) năm phải cấp ngay 20 quan, sau thì 17 tháng nữa phải cấp 20 quan, 6 tháng 6 tháng lại, đồng tiền mỗi ngày đề dành mấy sau, cho đủ 4 năm.

Nếu vậy, đồng tiền đã được ngay sau số trái-phiếu mà không mảnh được quyền số-kiện, như là mình đã vậy hết tiền rồi vậy, và đồng tiền trái-phiếu trong số đó là của mình, mình được 500.000 quan.

Số trái-phiếu bán ra có hạn, mà không có hạn số người mua, hoặc 5 triệu hay không có hạn số đồng đem bán lại là 500 quan. Tiền cược có bảo đảm rõ ràng.

Như vậy mua trái-phiếu thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt.

CỨ NHỮNG LỜ SAU NÀY :

120 lô.	600.000 quan	200 lô.	1.000 quan
120 lô.	500.000 —	1.200 lô.	1.000 —
200 lô.	400.000 —	15.200 lô.	1.000 —
200 lô.	10.000 —	1.760.000 trái đem bán lại	100 —

Người có muốn mua được thì cước mua số mấy cho biết ngay tức thì.

Cần là được tính nguyên vốn, không phải trả, mà lại còn có lời. Mỗi tên mỗi người được một cái bằng kê số trái đem trúng số, không phải trả tiền nữa. Các số đã trúng bằng trái-phiếu đã trả rành rành đó, thì mình ngân hàng, các nhà có tiền đem ra cho mình được, đem vay bạc trong, đều hiện trúng ngày 15 Mars 1926, đến hạn là mình được 500.000 quan, mà không phải trả tiền nữa, không có thêm gì phải nghĩ ngợi cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rõ số.

Các người muốn đọc các cuộc rút số kỳ thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE France
R. C. MARSEILLE 6576

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN